

4. februar 2020

Kulturministerens svar på samrådsspørgsmål F om kinesisk indblanding kulturbegebenheder i Danmark

Samrådsspørgsmål F:

"Ministrene bedes redegøre for, hvilke overvejelser regeringen har i forhold til indblanding fra de kinesiske myndigheder i relation til afholdelse af kulturbegebenheder i Danmark med deltagelse af f.eks. kinesiske teater- og eller dansegrupper, som vi bl.a. har set det i Musikhuset i Århus, da musikhuset planlagde en forestilling med dansegruppen "Shen Yun". Kulturministeren bedes endvidere redegøre for forløbet omkring aflysningen og begrundelsen herfor, da Odeon i Odense aflyste en optræden, under skiftende forklaringer, med selvsamme dansetrup "Shen Yun".

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jane Heitmann (V).

TALE

Tak for invitationen til at komme her i dag og besvare kulturudvalgets spørgsmål.

I min indledende tale vil jeg dække de dele af samrådet, som har at gøre med kulturpolitik, og begynde så vidt muligt at beskrive forløbet omkring den kinesiske scenekunstgruppe Shen Yuns mulighed for at optræde i Odeon i Odense. De udenrigspolitiske aspekter af samrådsspørgsmålet vil udenrigsministeren komme ind på senere i sin tale.

Sagen om Shen Yun og Odeon drejer sig om Shen Yuns mulighed for at leje scenen i Odeon for at vise sin forestilling der. Det er vigtigt for mig at påpege, at Kulturministeriet har ikke været involveret i sagen, da Odeon er ikke en institution på Kulturministeriets område.

Og Kulturministeriet har derfor for, at jeg overhoved kan svare på spørgsmålet her i dag, derfor bedt om udtalelser om sagen både fra Odense Kommune og fra Odeon.

Den redegørelse, som udvalget har bedt mig give, og som jeg giver nu, bygger derfor på den advokatundersøgelse som Odeon har fået udarbejdet, og den redegørelse, som Odense Kommune har lavet, og som er blevet behandlet i Odense Byråd.

Odeon er nemlig et kulturhus i Odense, som Odense Kommune bortforpagter til H.C. Andersen Kongres A/S. Og Odense Kommune stiller i forpagtningsaftalen krav om, at Odeon skal huse 65 større og 100 mindre kulturaktiviteter hvert år.

Odeon lejer lokaler ud til Odense Teater, Den Danske Scenekunstscole og Syddansk Musikkonservatorium, som alle tre er kulturinstitutioner på Kulturministeriets område. Men Odeon som institution modtager ikke tilskud fra staten til kulturaktiviteter. Derfor fører Kulturministeriet heller ikke tilsyn med Odeon.

Det er Odense Kommune, som gennem partnerskabsmøder knyttet til forpagtningsaftalen har den løbende dialogen med Odeon.

Og på grundlag af det materiale, som Kulturministeriet har modtaget fra Odeon og Odense Kommune, er det så, at jeg kan oplyse følgende:

Shen Yuns repræsentanter i Danmark – Foreningen Falun Dafa i Danmark – har oplyst, at underskrivelsen af en lejekontrakt mellem Shen Yun og Odeon var umiddelbart forestående, da Odeon så afslog at huse Shen Yun.

Til det har Odeon så oplyst, at den kontrakt, som Shen Yun havde fået tilsendt i oktober 2019 var en standardkontrakt, som skulle tilpasses efter et møde, som fandt sted mellem Shen Yun og Odeon den 14. oktober 2019. Der var altså ifølge Odeon ikke tale om en endelig aftale, som blot manglede en underskrift.

Odeon har gjort rede for, at man vurderede, at Shen Yuns forestilling ville medføre et stort træk på organisationens ressourcer, og derfor besluttede Odeon ikke at indgå en aftale med Shen Yun.

Odeon har oplyst, at man ved en fejl over for blandt andre Shen Yun oplyste, at beslutningen skyldtes en dobbeltbooking.

Efter sagen om Odeons afslag til Shen Yun blev rejst, så blev den behandlet i byrådet i Odense den 11. december 2019. Og et enigt byrådet besluttede, at der skulle afholdes et ekstra partnerskabs-møde mellem Odeon og Odense Kommune om Shen Yuns ønske om at få adgang til Odeon og om Odeons grund til at afslå ønsket.

I advokatundersøgelsen er der ikke fundet dokumentation for, at kinesiske myndigheder skulle have søgt at påvirke Odeon. Undersøgelsens konklusion udtrykker kritik af Odeon for en uhensigtsmæssig kommunikation i forhold til Shen Yun og eksternt.

Og stadsdirektøren har afgivet en redegørelse om sagen, hvor der også refereres til advokatundersøgelsen. Begge dele er sendt til Odense Byråd og offentliggjort.

Sagen blev behandlet igen på et møde i Odense Byråd onsdag den 22. januar, hvor byrådet tog advokatundersøgelsen til efterretning og tilsluttede sig undersøgelsens kritik af Odeons fejlbehæftede kommunikation i sagen.

Odense Byråd besluttede også selv at udtrykke kritik af, at Odeon i forbindelse med en direkte henvendelse fra Odense Kommune den 21. november 2019 oplyste, at aflysningen skyldtes en dobbeltbookning.

Med disse bemærkninger besluttede byrådet, at kommunen ikke skal fortage sig yderligere i sagen.

Med hensyn til samrådets emne om indblanding i kulturbegivenheder i Danmark – mere generelt, vil jeg komme med nogle generelle kulturpolitiske betragtninger og gøre rede for de tilfælde af kinesisk indblanding, som Kulturministeriet kender til på kulturområdet.

På det kulturpolitiske område der hersker armslængdeprincippet. Og ifølge Julius Bømholt – Kulturministeriets grundlægger – der havde han netop den tanke, at det handlede om at støtte og ikke styre kulturen.

Det er helt grundlæggende i kulturpolitikken i Danmark, at der ikke skal stilles krav til indholdet af kulturbegivenheder og kunstneriske produktioner.

Det gælder også, når kulturinstitutioner og andre institutioner vælger at lægge lokaler til kulturelle arrangementer af enhver art.

Vi blander os ikke fra ministeriets side – hverken for at forhindre eller fremme et bestemt kunstnerisk indhold. Og det mener jeg er et godt princip, som vi skal holde fast i.

På kulturområdet kender Kulturministeriet til enkelte tilfælde, hvor repræsentanter for Folkerepublikken Kina har opfordret til, at konkrete værker eller kunstnere ikke blev brugt.

Det skete i 2013, hvor kinesiske repræsentanter over for festivalledelsen kritiserede det planlagte program for filmfestivalen CPH-DOX. Samtidig opfordrede de til, at kunstneren og samfundskritikeren Ai Weiwei ikke skulle modtage priser i forbindelse med festivalen.

Dengang var der et møde mellem Kulturministeriet og repræsentanter fra den kinesiske ambassade om CPH-DOX. På mødet forklarede Kulturministeriet, at ministeriet ikke har indflydelse på indholdet af festivalen.

Det skete i 2016, hvor Musikhuset i Aarhus blev frarådet at lade Shen Yun spille på Musikhusets scene.

Og i 2017 holdt Det Kongelige Teater et møde med repræsentanter fra den kinesiske ambassade, Og repræsentanter ville fraråde teatret at vise Shen Yuns forestilling.

Henvendelserne fra kinesisk side førte ikke til ændringer i planerne hverken i Musikhuset, ved CPH-DOX eller på Det Kongelige Teater.

Med til billedet af sagen om kinesisk indblanding hører også, at Foreningen Falun Dafa i Danmark har opfordret skiftende kulturministre til at sørge for, at Shen Yun får adgang til Det Kongelige Teaters scener. Dette har mine forgængere afvist at gøre hver gang. Det ville nemlig være i strid med armlængdeprincippet.

Med andre ord: Armlængdeprincippet gælder på kulturområdet både i forhold til kunstnere, kulturinstitutioner og arrangører af kulturbegivenheder. Og det skal det blive ved med ifølge regeringen.

Efter udenrigsministerens tale svarer jeg gerne på de spørgsmål, som vedrører de kulturpolitiske dele af samrådet.